

Rozmnožování rýsa ostrovida v CHKO Blanský les

Jan Bednář, Hana Bednářová, Šárka Pfefferová, Luděk Bufka

Rysice svá kořata bedlivě hlídá (29. 6. 2013, přibližně hodinu po půlnoci)

Území CHKO Blanský les je okrajovou oblastí stálého výskytu rýsa ostrovida v rámci izolované populace přežívající na území Šumavy, Bavorského lesa, Českého lesa a Novohradských hor. Rys ostrovid je také předmětem ochrany vyhlášené Evropsky významné lokality Blanský les. Díky dlouhodobému monitoringu výskytu rýsa nejen na Šumavě, ale i v celých jižních a západních Čechách, máme dnes k dispozici řadu údajů také z tohoto chráněného území. Nicméně dobře zdokumentovaných informací o výskytu a reprodukci je stále poměrně málo. Získat kvalitní „jistá“ data o této skrytě žijící šelmě je časově náročný úkol, při kterém je vhodné kombinovat různé přístupy, včetně moderních neinvazivních metod. Například pomocí fotopastí je možné odhalovat cenné detaily z biologie rýsa a zároveň získávat věrohodné údaje, které jsou velmi důležité pro dlouhodobý monitoring populace.

Od poloviny roku 2012 jsme věnovali zvýšené úsilí vyhledávání vhodných „rysích“ lokalit v terénu. V zimním období byla sledována

a potvrzena obliba některých míst nálezem množství různě starých stop na sněhové pokrývce.

Na vytipovaném místě jsme proto nainstalovali fotopast. K našemu velkému nadšení dne 29. června 2013 zaznamenala kamera samici se třemi mláďaty ve věku zhruba čtyř týdnů. Na místě se zdrželi zhruba 30 minut, během nichž samice o mláďata pečovala – dokonce je před kamerou kojila. Nezdálo se, že by činnost přístroje rodinu jakkoliv znepokojovala. Jedno kotě se poté krátce objevilo na záznamu ještě 2. července v ranních hodinách. Přestože samice odchovávala mláďata v blízkosti instalované fotopasti, v jejím zorném poli se již vícekrát neobjevila. Na místě jsme ovšem nacházeli další pobytové znaky: chlupy, trus, otisk stopy v lesní půdě, rýhy po drápech na kmeni stromu. V oblasti jsou instalovány rovněž fotopasti projektu TransLynx, ale ani zde se samici s kořaty nepodařilo zachytit. Doufali jsme, že opět pomůže sníh, bohužel, letošní zima nám nepřála a sněhová pokrývka nebyla dostačující, abychom mohli hledat

stopy samice doprovázené odrostlými kořaty. Jejich další osud nám zatím není znám.

Chránit vhodná místa, která rys v krajině preferuje a kde dochází k odchovu mláďat, je nesmírně důležité. Je to jeden z klíčových momentů pro zachování či zvýšení potenciálu území pro uvedený druh. Zároveň je důležité funkční propojení jednotlivých podoblastí výskytu, v našem případě zachování integrity velkých lesnatých krajinných celků v jižních a západních Čechách. Stejně tak je nutné snažit se zamezit nelegálnímu lovu rýsů, který dlouhodobě populaci ohrožuje, a je potřebné seznamovat veřejnost s důležitou úlohou rýsa jako vrcholového predátora ve zdravém ekosystému.

Intenzivnímu sledování výskytu rýsa v oblasti CHKO Blanský les a VÚ Boletice se věnujeme i nadále v návaznosti na výzkum a monitoring na Šumavě. Kromě výše popsaného zde budou nejméně do konce června roku 2015 pokračovat aktivity projektu TransLynx, který monitoruje výskyt rýsa v celé přeshraniční oblasti mimo jádrová území výskytu v NP a CHKO Šumava.

J. B studuje na přírodovědecké fakultě JU
H. B pracuje na SCHKO Blanský les
Š. P studuje na přírodovědecké fakultě JU
L. B pracuje na Správě NP a CHKO Šumava

Rys má nezastupitelnou roli ve zdravém ekosystému. Foto: Luděk Bufka